

- رویکردهای نوین به مدیریت دانش و تأثیر آن بر عملکرد سازمان‌ها (دکتر حسین امیرخانی)
- دانشگاه و توسعه مبتنی بر دانایی (دکتر یزدان ابراهیمی)
- روش‌های پیشگیری از اتلاف وقت استادان، کارکنان و دانشجویان پیام‌نور (دکتر محمد لشکری)
- جستاری بر دانشگاه مجازی و یادگیری الکترونیکی (دکتر غلامعلی منتظر)
- عوامل زیربنایی در استقرار یک نظام آموزش مجازی (فهیمه نصیری)
- کاربرد دور آزمایشگاه در دانشگاه مجازی (دکتر سهیل گنجه‌فر)
- یادگیری سنتی و یادگیری جدید (دکتر محمد حسن بیژن‌زاده)
- برنامه‌ریزی آموزش عالی و چالش‌ها (دکتر مهران فرج‌الهی)
- زیرساخت‌های فرهنگی و آموزش جامعه دانایی محور (دکتر احمد فراهی، مهندس فرزاد حبیبی‌پور، مهندس محسن پازری)

رویکردهای نوین به مدیریت دانش و تأثیر آن بر عملکرد سازمانها

امیرحسین امیرخانی

عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور تهران
amirkhani@yahoo.comAmirhossen

چکیده

پیچیدگی، تنوع و تغییرات سریع و روزافزون که از خصوصیات بارز محیط امروز سازمانهاست شرایطی را به وجود آورده است که غفلت، سستی و عدم توجه به آن، هر سازمانی را از گردونه رقابت و حتی حیات حذف خواهد کرد. امروزه سازمانها دریافته‌اند که هیچ چیز به اندازه دانش نمی‌تواند آنها را در دنیای رقابتی مطلوب قرار دهد. لذا بیش از هر چیز کارکنان سازمان به عنوان صاحبان دانش و مهم‌ترین سرمایه سازمان مورد توجه قرار گرفته‌اند. مدیریت دانش، فرآیند منظم یافتن، انتخاب کردن، سازماندهی، گزینش و ارائه دانش است که به سازمان کمک می‌کند تا بصیرت و درک لازم را از تجربه خود به دست آورد. باید توجه داشت که مدیریت دانش، امری پایان‌ناپذیر بوده که همواره سازمانها را در تغییرات یاری می‌دهد و نیازمند پشتیبانی و توجه دائمی است.

دانشگاه و توسعه مبتنی بر دانایی

یزدان ابراهیمی

عضو هیئت علمی مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

yebrahimi@irphe.ir

چکیده

توسعه مبتنی بر دانایی رویکرد جدیدی است که در برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور برای رسیدن به اهداف چشم‌انداز ۲۰ ساله اتخاذ شده است. برای تحقق رویکرد فوق لازم است تغییر و تحولاتی در نهادهای مؤثر در امر توسعه از جمله دانشگاه‌ها اتفاق افتد. در این راستا، دانشگاه‌ها برای مؤثر بودن در رویکرد توسعه مبتنی بر دانایی نه تنها خود باید عملکردشان مبتنی بر دانایی باشد بلکه تلاش کنند به‌عنوان یک الگو، دانایی را به سطح جامعه منتقل نمایند. برای به‌وجود آمدن چنین دانشگاه‌هایی، جامعه نیز باید شرایطی را برای دانشگاه‌ها فراهم کند تا در این فضا دانشگاه‌ها بتوانند در انجام رسالت خود بهترین کارایی و اثربخشی را داشته باشند.

روش‌های پیشگیری از اتلاف وقت استادان، کارکنان و دانشجویان پیام نور

دکتر محمد لشکری
استادیار دانشگاه پیام نور
Lashkarym@yagoo.com

چکیده

وقت تنها عامل تولید است که قابل تجدیدشدن نیست؛ سرمایه، زمین و نیروی انسانی از لحاظ مقدار قابل تجدیدشدن هستند ولی وقت چون به زمان بستگی دارد و زمان قابل تجدیدشدن و بازگشت نیست، لذا وقت هدر رفته قابل جبران نیست. در مقاله حاضر وقت به عنوان یکی از عوامل اقتصادی در نظر گرفته می‌شود. یکی از مهم‌ترین دلایل اتلاف وقت در سطح خرد و کلان اهمیت دادن به مسائل بی‌اهمیت و اهمیت ندادن به مسائل با اهمیت است.

در جوامع پیشرفته وقت ارزش زیادی دارد تمام کارها براساس برنامه از قبل اعلام شده اجرا می‌شود برای وقت افراد ارزش فوق‌العاده‌ای قائل هستند. چنانچه سازمان یا فردی وقت شخصی را هدر دهد با پرداخت هزینه زیان ناشی از اتلاف وقت جبران می‌شود. در جوامع توسعه نیافته وقت ارزش زیادی ندارد ممکن است برای انجام کارها برنامه‌ای از قبل اعلام شود ولی در اجرا بندرت مطابق برنامه پیش می‌رود. چنانچه سازمان یا فردی وقت شخصی را هدر دهد پاسخگوی زیان ناشی از اتلاف وقت نیست. وقت یکی از منابع مهم اقتصادی است. همان‌گونه که در اقتصاد پس از انجام یک فعالیت اقتصادی هزینه فرصت آن محاسبه می‌شود. باید در محاسبات اقتصادی هزینه فرصت وقت و گذشت زمان نیز محاسبه گردد. در کشورهای توسعه نیافته از جمله ایران وقت افراد به میزان زیادی به صورت بیهوده تلف می‌شود. اتلاف وقت در کشورهای پیشرفته ضد ارزش تلقی می‌شود ولی در کشور ما این‌گونه نیست و افراد به آن عادت کرده‌اند و حساسیت زیادی نسبت به آن نشان نمی‌دهند. در دانشگاه پیام نور دانشجویان احساس می‌کنند وقتشان هدر می‌رود. زیرا برای ساده‌ترین کار نیاز به تلاش و پیگیری زیادی دارند. استادان و کارکنان دانشگاه نیز برای انجام ساده‌ترین کارها باید به‌طور مداوم پیگیری کنند.

در این مقاله تلاش می‌شود با فروض مشخصی ارزش اوقات تلف شده افراد در سطح خرد و کلان محاسبه گردد؛ و پیشنهادات مشخصی برای جلوگیری از اتلاف وقت ارائه شود. روش پژوهش حاضر توصیفی است. در این پژوهش منظور از اتلاف وقت، استفاده نشدن وقت در بهترین حالت ممکن است. برای جلوگیری از اتلاف وقت در دانشگاه پیام نور چند پیشنهاد عملی ارائه خواهد شد.

جستاری بر دانشگاه مجازی و یادگیری الکترونیکی

غلامعلی منتظر

عضو هیئت علمی پژوهشکده فناوری اطلاعات دانشگاه تربیت مدرس

montazer@modares.ac.ir

چکیده

در حال حاضر چالش‌های جدی درمقابل نظام آموزش عالی وجود دارد و آموزش مجازی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین رویکردهای عصر اطلاعات با استفاده از فناوری اطلاعات می‌تواند پاسخگوی نیازهای آموزشی جامعه باشد.

در نظام آموزش مجازی هر دانشجو می‌تواند در هر زمان و هر مکان از آموزش استفاده نماید. در این مقاله سعی بر ارائه تصویری از نظام آموزش مجازی در مقایسه با دانشگاه‌های سنتی است

عوامل زیربنایی در استقرار یک نظام آموزش مجازی

فهمه نصیری

چ کیده

افزایش متقاضیان آموزش و پیشرفت در فناوری اطلاعات و ارتباطات سبب ایجاد نگرشی جدید در امر آموزش و شیوه‌های آن گردیده است. یکی از جدیدترین نتیجه دگرگونی‌های اخیر در این حیطه، آموزش مجازی است. آموزش مجازی به‌عنوان راه‌حلی برای این چالش‌ها به‌وجود آمد و فرصت‌های جدیدی را در عرصه زندگی و یادگیری، به‌ویژه برای بزرگسالان فراهم آورده است. جهت استقرار یک نظام آموزش مجازی بسیاری از عوامل را باید با هم و در کنار هم در نظر داشت. این مقاله درصدد است با استفاده از روش عوامل اصلی و زیربنایی در استقرار یک نظام آموزش مجازی را بررسی کند.

کاربرد دور آزمایشگاه در دانشگاه مجازی

سهیل گنجه فر

استادیار گروه برق دانشگاه بوعلی سینای همدان و
پژوهشگر پژوهشکده فناوری اطلاعات دانشگاه تربیت مدرس
s_ganjefar@basu.ac.ir

چکیده

میزان توسعه و کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در امر آموزش یکی از مهم ترین شاخص های پیشرفت هر کشور به شمار می رود. لذا پدیده آموزش مجازی و یا آموزش الکترونیکی می تواند یکی از عامل های مهم جهش علمی، پژوهشی و فرهنگی محسوب گردد. یکی از ملزومات موفقیت آموزش الکترونیکی به کارگیری دورآزمایشگاه ها در کنار سیستم آموزش از راه دور می باشد. هدف از این مقاله آشنایی خوانندگان با سیستم های دورآزمایشگاه و به کارگیری آن ها در دانشگاه مجازی می باشد. در این مقاله ضمن تعریف یک سیستم دورآزمایشگاه قابلیت های مختلف آن مورد بررسی قرار می گیرد. نقش سیمولاتور در افزایش قابلیت های یادگیری دانشجویان در سیستم های دور آزمایشگاه مورد بحث قرار گرفته و در ارائه نمونه ای از یک سیستم دورآزمایشگاه مورد ارزیابی قرار می گیرد.

یادگیری سنتی و یادگیری جدید (مقایسه فلسفه و مبانی)

دکتر محمدحسن بیژن زاده

عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور تهران

Mh_bijan@r10.pnu.ac.ir

چکیده

در مدارس ما هنوز متد و روش فراگیری دانش به صورت سنتی انجام می‌گیرد. این روش‌ها با محتوا و گستره دانش امروزی سازگاری ندارد. درمقابل یادگیری جدید که با استفاده از ابزار و امکانات فناوری‌های نو انجام می‌شود، نه تنها تعامل لازم را بین متعلمین و مدرسین فراهم می‌کند، بلکه با محتوا، استراتژیک‌ها و گستره دانش امروزی همخوانی مؤثری دارد. در این مقاله به گونه‌ای اجمالی مبانی و فلسفه‌های این دو روش آموزشی را مرور می‌کنیم. سپس وضعیت‌های آموزشی را که متناسب با این دو روش‌اند مقایسه می‌کنیم، این وضعیت‌ها و فرم‌های آموزشی به فرم‌های دانشجو - مرکز و معلم - مرکز موسوم هستند. ویژگی‌های این دو وضعیت نیز در جدول پایانی مقاله مقایسه شده‌اند.

برنامه‌ریزی آموزش عالی و چالش‌ها

دکتر مهران فرج‌الهی

عضو هیأت علمی و مدیر دانشجویی دانشگاه پیام نور

Dr.Fr.1234@gmail.com

چکیده

آموزش عالی و دانشگاه‌ها به عنوان نهادی اجتماعی کنش متقابلی با جامعه و دیگر نهادهای اجتماعی آن دارد و مستقیماً از برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جامعه و نیز بحران‌های آن تأثیر گرفته و در مقابل بر آن‌ها تأثیر می‌گذارد. در این مقاله ابتدا به تعاریف مختلف توسعه و نقش مؤثر توسعه انسانی در آن‌ها پرداخته شده است. رویکردهای مختلف برنامه‌ریزی آموزشی مطرح و برنامه‌ریزی‌های آموزشی در غالب برنامه‌های عمرانی چه قبل و چه بعد از پیروزی انقلاب اسلامی با توجه به این رویکردها بررسی شده‌اند. رشد جمعیتی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و تأثیر آن‌ها بر برنامه‌ریزی‌های آموزشی تحلیل و نقاط ضعف و قوت آموزش عالی و در نهایت پیشنهادهایی برای برنامه‌ریزی بهتر ارائه شده است.

زیرساخت‌های فرهنگی و آموزشی جامعه دانایی محور

دکتر احمد فراهی

عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور تهران

afaraahi@pnu.ac.ir

مهندس فرزاد حبیبی پور رودسری

عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات مخابرات ایران

habibipour@ict.gov.ir

مهندس محسن پازری

دبیر کمیته ملی اجلاس جهانی جامعه اطلاعاتی

pazari@ict.gov.ir

چکیده

در سال‌های اخیر پس از گذر از جامعه کشاورزی و صنعتی با گسترش اینترنت و فناوری‌های نوین پردازش و تبادل اطلاعات، جهان به سوی جامعه‌ای گام برمی‌دارد که در آن مفاهیمی همچون اطلاعات، دانش، دانایی و خرد نقش بسزایی بازی می‌نماید، جوامعی همچون جامعه شبکه‌ای (ایجاد ارتباط بین جوامع از طریق شبکه‌ها و حرکت به سمت جهانی شدن)، جامعه اطلاعاتی (تمامی کارها بر مبنای اطلاعات، وجود نقش انسان در قالب فراگیری، رشد و به‌کارگیری اطلاعات) و نهایتاً به جامعه دانایی محور یا فراصنعتی (وقوع کامل جهانی شدن و نقش انسان آگاه و توسعه یافته به‌عنوان محور تحولات و روابط اجتماعی و اقتصادی) که در آن‌ها لزوم توجه به فناوری اطلاعات و ارتباطات، فرهنگ‌سازی و ارائه آموزش‌های مناسب امری اجتناب‌ناپذیر خواهد بود و در صورت عدم ایجاد زیرساخت‌های مناسب، توسعه و تعامل با دنیای پیشرفته میسر نخواهد بود. در این مقاله در زمینه لزوم ارائه آموزش‌های مناسب، آماده‌سازی و به‌روز رسانی منابع انسانی، تولید علم و فناوری آن، محتواسازی، اطلاع‌رسانی، فقر اطلاعاتی، کمبود منابع اطلاعاتی فارسی، محورهای آتی پژوهش، فناوری اطلاعات و ارتباطات، چشم‌انداز آتی جهان ارائه شده در مجمع جهانی جامعه اطلاعاتی و اصول و استانداردهای جهانی و بومی جامعه اطلاعاتی، دسترسی، کاربردهای فناوری اطلاعات و تغییر الگوهای زندگی، شغلی، اوقات فراغت، نظام آموزشی و داد و ستد مطالبی ارائه می‌گردد.